

nationaal programma groningen

Vastgestelde besluitenlijst Algemeen Bestuur Nationaal Programma Groningen

Datum: 8 mei 2023

Tijd: 15:00-17:00 uur

Locatie: Gemeentehuis Oldambt, Johan Modastraat 6 in Winschoten (Raadzaal)

Aanwezig:

Johan Remkes - Nationaal Programma Groningen

Siem Jansen - Nationaal Programma Groningen

Melissa van Hoorn - provincie Groningen

Mirjam Wulfse - provincie Groningen

Olger van Dijk - ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Esther Pijs - ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Cora-Yfke Sikkema - gemeente Oldambt

Adriaan Hoogendoorn - gemeente Midden-Groningen

Annalies Usmany-Dallinga - gemeente Eemsdelta

Henk Jan Bolding - gemeente Het Hogeland

Herman Rinket - Groninger Gasberaad

Frans Keurentjes - uit het midden van de agrarische sector

Anita Winter - uit het midden van het bedrijfsleven

Jouke de Vries - uit het midden van de kennisinstellingen

Bas Wallis de Vries - uit het midden van de zorginstellingen

Esther Borstlap - uit het midden van de woningcorporaties

Johan Visser - uit het midden van de chemische industrie

Afwezig:

Koen Schuiling - gemeente Groningen

Nr.	Agendapunt
1.	Opening, vaststelling agenda <ul style="list-style-type: none">- Koen Schuiling is afwezig- Chris Kuipers is afwezig en wordt vervangen door Olger van Dijk- Stilgestaan wordt bij het overlijden van Ton Runneboom- Esther Borstlap (uit het midden van de woningcorporaties) en Johan Visser (uit het midden van de chemische industrie) worden benoemd als leden van het algemeen bestuur- Vanuit de gemeente Midden-Groningen is een verzoek binnengekomen m.b.t. besluitvorming over het project Versterken Inwonersinitiatieven (M23). Dit wordt toegevoegd als agendapunt 7a.

nationaal programma groningen

	Ter bespreking
2.	<p>Parlementaire enquête</p> <p>Op 24 februari jl. heeft de parlementaire enquêtecommissie gaswinning Groningen haar rapport uitgebracht. Op 23 april heeft het kabinet haar reactie op het rapport gepresenteerd in Garmerwolde. De voorzitter schetst de aanloop naar de kabinetsreactie toe: er heeft een persconferentie met een reactie van de regio op het parlementaire enquêterapport in Den Haag plaats gevonden, er zijn diverse formele en informele gesprekken gevoerd in de regio en met de staatssecretaris en er is een overleg geweest met een brede kabinetsdelegatie.</p> <p>De voorzitter licht een aantal zaken uit de kabinetsreactie uit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Er wordt een sociale agenda en economische agenda opgesteld. Dit tendeert met de twee rationaliteiten die Caspar van den Berg in zijn rapport uitlicht.- Nationaal Programma Groningen krijgt de focus op economische structuurversterking. Hiervoor wordt een eenmalig bedrag aan het nationaal programma toegevoegd en jaarlijks gaat er substantieel geld naar het nationaal programma.- Het nationaal programma zal zich moeten beraden op de toekomst, op de economische agenda en op de governance en rechtsvorm. Voor de economische agenda liggen verschillende bouwstenen klaar, waaronder de baanbrekers.- De nadruk in de kabinetsreactie ligt op schade en versterken. Een winstpunt is dat de omvang van het bedrag hiervoor niet gelimiteerd is. <p>Agendapunt twee en drie worden vanwege de samenhang gecombineerd. Besluitvorming moet de komende tijd plaats vinden. In deze vergadering wordt een oriënterende ronde langs de bestuursleden gemaakt.</p> <p>Anita Winter:</p> <ul style="list-style-type: none">- Beide rationaliteiten uit Caspar zijn rapport kunnen naast elkaar bestaan.- Samenwerking en vertrouwen is belangrijk en dit hangt minder op structuur.- Voor de baanbrekers is het belangrijk dat de kennis van de markt geborgd blijft.- De toezichthoudende rol van het AB, de rol van de marktcommissie en de rol van raden en Staten vraagt verduidelijking.- Draagvlak en mandaat voor het DB is belangrijk.- Het bedrijfsleven zou blijvend vertegenwoordigd moeten zijn via het DB of de marktcommissie. <p>Mirjam Wulfse:</p> <ul style="list-style-type: none">- De uitkomst van de kabinetsreactie komt niet overeen met wat gevraagd is.- De provincie heeft een eigen verantwoordelijk in het opstellen van de toekomstagenda. Hierin is het vergroten van de kracht en het verdienend vermogen van Groningen essentieel.- Duidelijk moet worden wat loopt via Nationaal Programma Groningen en wat via de provincie.- Voor de governance moet gelden dat vorm inhoud volgt en dat er voorzichtigheid moet zijn om de hele constructie aan te passen.- De democratische legitimatie is essentieel en is verankerd in de raden en Staten. Dit punt komt overeen met de motie die aangenomen is in de Staten in december 2022.- De overheden moeten ook in een kleiner DB vertegenwoordigd blijven.- De governance gaat niet alleen over structuur, maar ook over werkcultuur.

- In het rapport van Caspar lopen feiten en mening door elkaar lopen wat betreft de juridische toetsing door het provinciehuis. Aangegeven wordt dat de dienstverlening conform de gemaakte afspraak verloopt.

Frans Keurentjes:

- De vorm zou de inhoud moeten volgen. Er wordt in de documenten richting gegeven. Er is een aantal zaken dat daarin wel gerealiseerd moeten worden: doelen helder en duidelijk maken, scherp maken van de taken en verantwoordelijkheden in de governance om bestuurlijke spaghetti te vermijden die ten koste gaat van de realisatie en aandacht hebben voor het inrichten van een uitvoeringsorganisatie voor de economische agenda zodat deze slagvaardig en effectief is.

Adriaan Hoogendoorn:

- De regio heeft geprobeerd er meer uit te halen dan wat in de kabinetsreactie staat.
- Het accent ligt op het voor elkaar krijgen van schade en versterken.
- Het onderscheid in twee rationaliteiten in het governance rapport is verhelderend en geeft de spanning tussen beide weer. Het onderscheid in de sociale en economische agenda in de kabinetsreactie is goed en haalt de spanning eraf.
- De sociale agenda sluit aan bij de behoefte vanuit de samenleving voor leefbaarheid en een sociaal programma. Geneigd wordt naar het combineren van trekkingsrechten met een aanvullende uitkering van het kabinet aan gemeenten. Hierin kan de lokale democratie haar werk doen en wordt gewerkt aan het herstellen van vertrouwen.
- Het nationaal programma krijgt de focus op economische structuurversterking. Voorgesteld wordt om aan Caspar aanvullend advies te vragen wat de kabinetsreactie voor gevolgen heeft voor het rapport over de governance.
- Het vervolgproces moet effectief en zuiver ingericht worden met een plek voor de lokale democratie.
- Voor publiek private samenwerking voor economische structuurversterking is het nodig dat private partijen ook geld op tafel leggen en daarmee zeggenschap krijgen. Hoe de expertise van marktpartijen en de verantwoordelijkheid van overheden vormgegeven moet worden in de governance is nog te bepalen.

Herman Rinket:

- De meeste vragen van bewoners gaan over schade en versterken en dit lijkt goed afgedekt in de kabinetsreactie. Aangegeven wordt dat dat voor een aantal zaken nog niet duidelijk is hoe dit uitwerkt in de praktijk.
- Voor de governance is het belangrijk dat het DB zich concentreert op economische zaken en slagvaardig kan optreden omdat anders in de huidige economie nauwelijks tijdige beslissingen genomen kunnen worden.
- Voor de vervolgplannen moet de inbreng van de maatschappelijke partijen goed geborgd worden en niet alleen de rol van de raden en Staten. Dit geldt voor de sociale en de economische agenda.

Bas de Vries:

- Een aantal punten uit het rapport van Caspar worden minder herkend en lijken dus ten gunste te zijn veranderd, zoals informatiedeling.
- De kabinetsreactie biedt een mooie kans om economische transformatie te bewerkstelligen. Het is belangrijk dat een entiteit hier regie op voert en het niet hangt op een cyclus van vier jaar. Er moet samenhang behouden worden met de gouvernementele organisaties, maar er is ook een lange

nationaal programma groningen

termijnvisie nodig waarin uitvoering essentieel is. Dit biedt een mooie kans voor het nationaal programma.

Esther Pijs:

- Op 6 en 7 juni vindt het debat in de tweede kamer plaats.
- De kabinetsreactie biedt een mooie kans op economische structuurversterking.
- Een nadere beschouwing en uitwerking is nodig voor de inrichting van de besturing en rechtsvorm. Ook is er een geografische verandering, want Noord-Drenthe zou onderdeel moeten zijn van economische structuurversterking.
- Het rapport van Caspar is op veel onderdelen behulpzaam en aangegeven wordt dat het verstandig is om nu een pas op de plaats te maken. Punten uit het rapport met betrekking tot versnippering, versterking van de samenwerking en kleinschaligheid zijn verstandig om erbij te pakken wanneer het zover is.

Henk Jan Bolding:

- Wat we willen is het versterken van brede welvaart. Dat bevat welzijn, wonen, werken. Voor de opgave die voorligt moet bekeken worden waar dit goed past.
- Voor een deel van de sociale agenda past dit goed lokaal en voor een deel zal dit ook gemeente overstijgend zijn.
- Voor de economische agenda geldt dat dit veelal gemeente overstijgend is. Voor de governance moet gekeken worden wat daarbij past, rekening houdend met het advies van Caspar.
- De rationaliteiten uit het rapport van Caspar worden herkend, maar het overkoepelende doel om te investeren in nu en voor later moet ook voor ogen gehouden worden.

Olger van Dijk:

- De kabinetsreactie biedt kansen om te focussen op ruimtelijke kwaliteit in samenhang met de NOVEX aanpak.
- Het aanbod wordt gedaan om vanuit het ministerie mee te kijken op de opgave voor de besturing en rechtsvorm voor het nationaal programma. De optie van een WGR wordt genoemd.
- Voor het advies van Caspar moet gekeken worden hoe het bij de kabinetsreactie past. Die conclusies kunnen benut worden bij het bepalen van de verdere besturing.
- De opmerking uit het rapport van Caspar dat het rijk zich afzijdig houdt wordt niet helemaal herkend, maar aangegeven wordt graag dit beeld te verbeteren.

Esther Borstlap:

- Benoemt dat het een gemis is dat woningcorporaties niet in de parlementaire enquête genoemd worden en dat particulieren vaak een duidelijkere stem krijgen dan huurders.
- Voor de betekenis van de kabinetsreactie voor het nationaal programma wordt aangegeven dat het een kwestie is van legitimatie en doen.
- De ordening in economie en sociaal wordt begrepen, maar er wordt op gewezen dat deze wel in elkaars verlengde zitten. De thematische georiënteerde baanbrekers voor de lange termijn passen minder bij de dagelijkse beleving en geduld van inwoners.
- Bij het maken van een pas op de plaats zouden een aantal scenario's gemaakt moeten worden op basis van wat in het rapport van Caspar staat en wat helpt om vertrouwen terug te winnen.

Annalies Usmany-Dallinga:

nationaal programma groningen

- In de kabinetsreactie is een goede aanzet gemaakt om de gaswinningsproblematiek aan te pakken in de huidige structuur. Het leidt niet tot een nieuw systeem waarin de ongelijkheid tussen gemeenten worden geslecht. Hiervoor zal blijvend aandacht gevraagd worden.
- Op onderdelen is geen ontevredenheid over de reactie en over het geheel is nog geen tevredenheid.
- Een goede start kan gemaakt worden met economische structuurversterking.
- Voor de sociale kant is ook een goede aanzet gedaan, maar is ook nog niet te overzien of dit voldoet. Verwachting is dat er nog middelen bij moeten komen om de ereschuld in te lossen en de achterstand van de afgelopen 60 jaar weg te werken.
- Voor de governance wordt aangegeven dat er een aantal scenario's gemaakt moeten worden. Hierin is belangrijk om te bepalen wat past bij de core business van gemeenten en wat economisch en gemeente overstijgend is.
- In de governance moet de democratische legitimiteit geborgd zijn.

Melissa van Hoorn:

- Voor de governance moet de democratische legitimiteit goed geborgd zijn. De raden en Staten moeten hiervoor hun positie behouden in het bestuur. De rol van overheden is ook in het DB belangrijk.
- Op een aantal punten leidt het governance rapport tot het vergroten in plaats van tot het verkleinen van de governance. De marktcommissie past niet in de bestuursstructuur, maar kan op een andere manier wel ruimte krijgen.
- Er staat een aantal punten in het rapport genoemd die niet correct zijn m.b.t. de juridische toetsing die door de provincie conform afspraak uitgevoerd wordt.
- Voor het economische deel wordt aangegeven dat er een coördinerende rol gezien wordt voor de provincie. Meerdere zaken moeten verder vorm krijgen om te bepalen welke omvang van middelen het gaat. Voor de resterende middelen is het logisch dat de organisatie zo blijft als deze nu is.
- Voor het nieuwe governance model is het belangrijk het debat in de tweede kamer af te wachten.
- De vraag wordt gesteld of er al iets concreter gezegd kan worden over de rechtsvorm waaraan gedacht wordt voor het nationaal programma.

Johan Visser:

- Voor agenda punt 2 en 3 is gedegen werk verricht.
- In de kabinetsreactie is een significant bedrag opgenomen.
- Voor de governance gaat het niet alleen over uitvoering en toezicht maar ook over betrokkenheid. Elke structuur kan functioneren als je het maar zo inricht dat het doelmatig en doeltreffend is en waarin samenhang en betrokkenheid geborgd is.
- Een uitvoerend DB met bijpassende stuurgroep lijkt voor de hand te liggen. Een bredere betrokkenheid kan bijvoorbeeld via soundingboards geborgd worden. Dit instrument helpt bij het ophalen van de laatste informatie voor besluitvorming en het uitleggen van besluiten naar inwoners toe.

Cora-Yfke Sikkema:

- Investeren in de toekomst gaat over generatielang investeren in economie en sociaal. Belangrijke vraag is wat willen we met elkaar?
- De twee rationaliteiten in het rapport van Caspar worden herkend. Tegelijk moet voorkomen worden dat die twee losgekoppeld worden.

nationaal programma groningen

- De oproep wordt gedaan om voor de sociale agenda ook collectief te kijken naar wat werkt, bijvoorbeeld voor de verlengde schooldag en de eerste 1000 dagen. Die samenhang zou ook in de governance tot uiting moeten komen.
- Voor de governance is investeren in de cultuur, samenwerking en over de eigen schaduw heen stappen voor het algemeen belang belangrijk.
- De inhoud moet in de governance voorop staan, niet de potjes. Daar is vertrouwen voor nodig.
- Meer PPS is logisch waarbij participeren en investeren vanuit de markt hand in hand gaan.

Jouke de Vries:

- Geeft aan het rapport en de presentatie van de parlementaire enquêtecommissie goed te vinden en tevreden te zijn over de kabinetsreactie en de rol van de staatssecretaris. Met de beschikbare middelen vanuit het kabinet kan veel gedaan worden. Er worden complimenten gegeven voor wie daar hard aan gewerkt heeft.
- Voor de governance ligt er een mooi rapport. De twee rationaliteiten zijn analytisch en belangrijk is om ook te bepalen wat gewenst is in de praktijk.
- Aangegeven wordt het eens te zijn met de meeste keuzepunten uit het rapport van Casper. Een verkleining van het AB en DB werkt versnellend. Wel is het een omissie dat kennisstellingen niet terugkomen in het rapport en moet wel georganiseerd worden omdat het meerwaarde heeft in de uitvoering van bijvoorbeeld de baanbrekers. Bijvoorbeeld door een holding te maken op de thema's met PPS constructie waar partijen deel vanuit maken.
- Staat niet achter een beperkte opvatting van democratie waar alleen overheden deel van uitmaken. De baanbrekers hebben lange termijnperspectief nodig. Van daaruit moet bekeken worden of het mogelijk is om het apolitiek te organiseren.

De voorzitter geeft aan dat verschillende accenten gedeeld zijn en geeft reactie op een aantal punten:

- De opvatting om rustig de tijd te nemen deelt de voorzitter niet. Vanuit Groningen en Noord-Drenthe mag gevraagd worden hoe we er zelf tegen aankijken op basis van gedeelde ervaringen.
- Voor de juridische dienstverlening met de provincie geeft de voorzitter aan deze afspraken niet goed te vinden. Daarbij haalt de voorzitter het project HEAVENN aan waar het besluit al 1,5 jaar op zich laat wachten.
- Voor wat betreft de vraag over de rechtsvorm zijn er twee smaken: een gemeenschappelijke regeling of een stichting. De democratische legitimatie moet geborgd zijn.
- In de kabinetsbrief wordt gesproken over een sociale en economische agenda. Op korte termijn zal er een werkdocument moeten komen waarbij de baanbrekers een belangrijke onderlegger zijn. De agenda zal dynamisch zijn. Voor de inhoud zou het voortreffelijk zijn daar de volksvertegenwoordigers bij te betrekken.
- In de kabinetsbrief wordt de sociale agenda genoemd. De tekst over de wijze waarop de overheidsmiddelen richting gemeenten komen is niet eenduidig. Het is van belang dat gemeenten daar zelf ook een idee over vormen, temeer omdat sommige onderwerpen vragen om een lokale benadering en andere juist regionale samenwerking, zoals de gezondheidszorg.
- Inzet is dat er input geleverd wordt voor de economische agenda in samenwerking met de provincie en het ministerie van economische zaken.
- Voor de oriëntatie voor de rechtsvorm heeft Caspar nuttige ideeën opgenomen om daar invulling aan te geven.

- Vanuit Den Haag zit een zorgpunt in de uitvoering. Dit moet gaan lopen via PPS. Er hoeven geen vraagtekens in het bestuur gezet te worden of private partijen willen investeren, want het is al bekend dat dit zo is.
- Zaken die een rol spelen in de uitwerking van de kabinetsreactie komen terug in het bestuur en waar nodig bilateraal. De sociale en economische agenda moeten ook in één perspectief meegenomen worden, die kunnen niet helemaal gescheiden worden

Adriaan Hoogendoorn vraagt aandacht om de raden en Staten mee te nemen in de uitwerking. Zij hebben ook een rol wanneer er aanpassingen gedaan worden in de bestuursovereenkomst. In WGR constructies kunnen de raden en Staten het gevoel hebben buiten spel te worden geplaatst. Belangrijk is dat zij een rol van betekenis hebben en duidelijk is waar zij positie hebben.

Mirjam Wulfse geeft aan dat de koppeling niet uit de sociale en economische agenda's gehaald moet worden maar deze agenda's juist gezamenlijk de structuur moeten versterken.

Cora-Yfke Sikkema merkt op dat aan de voorkant aangegeven moet worden waar raden en Staten wel en niet overgaan, zodat zij ook meegenomen kunnen worden hoe zij hun rol kunnen pakken.

Annalies Usmany-Dallinga geeft ook aan dat economische en sociale structuurversterking bij elkaar horen om het totale gebied verder te helpen. Maar in de scenario's moet ook voorkomen worden dat voor beide agenda's nieuwe entiteiten voortkomen. Daarbij wordt een pleidooi gedaan dat de gemeenten al een brede scope en ervaring hebben op sociale structuurversterking. Borgen van nabijheid en afrekenbaarheid is hierin ook belangrijk.

De voorzitter sluit het agendapunt af met dat de arbeidsmarkt een belangrijke schakel is tussen de economische en sociale agenda en goed gekeken moet worden wat in de sociale agenda het beste past op individueel en regionaal niveau.

3.	Adviesrapport governance Caspar van den Berg e.a. Het onderzoek van Caspar van den Berg e.a naar de governance van Nationaal Programma Groningen is opgeleverd. Dit agendapunt is besproken onder agendapunt 2.
4.	Baanbrekers Tijdens het AB op 6 februari jl. is besloten om een notitie op te stellen met de analytische onderbouwing waarom voor deze vijf baanbrekers gekozen wordt en waarin duidelijk wordt welke toegevoegde waarde de baanbrekers lokaal, met name voor het mkb, hebben. De notities hiervoor zijn opgeleverd. De voorzitter geeft aan dat in het DB geconcludeerd is dat de documenten voldoen aan de verwachtingen en vraagt of dit ook voor het AB geldt. De volgende opmerkingen worden gemaakt: <ul style="list-style-type: none">- Er ligt een goede onderbouwing die ook geborgd moet worden in de projectplannen van de baanbrekers en niet alleen in de notities vanuit het programmabureau. Pas dan kan gesteld worden dat de baanbrekers ook lokaal toegevoegde waarde hebben.- Het proces wat nu doorlopen wordt voor de baanbrekers is niet helder. Voor de besluitvorming zijn de aspecten m.b.t. het belang van inwoners en mkb belangrijk en de motivatie om middelen vanuit

	<p>Nationaal Programma Groningen in te zetten. De voorzitter geeft hierop aan dat in de uitwerking van de baanbrekers gewerkt wordt aan een concreet investeringsplaatje inclusief wat de vraag is voor private en publieke middelen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eén element uit de Rabobank analyse viel op doordat hierin gesteld wordt dat het nog niet slecht genoeg gaat. De onderbouwing hoeft niet alleen vanuit zwakte te zijn, maar kan juist ook gedaan worden vanuit kracht en overtuiging. - De koppeling tussen landbouw en gezondheid wordt niet automatisch gemaakt. Deze moet wel gemaakt worden in een ketenbenadering en past ook bij de sociale agenda. - Het element water wordt nog gemist in de baanbrekers. Aangegeven wordt dat water als schaarse bron een onderwerp is die speelt bij economische groei. Vanuit de provincie wordt aangegeven dat dit ook aansluit op het thema klimaatadaptie wat onderdeel wordt van de tweede fase van het thematisch programma. <p>De voorzitter sluit af met de constatering dat de documenten nu in de behoefte voorzien en ter kennisgeving aangenomen worden in afwachting van de concrete uitwerking van de baanbrekers.</p>
	Ter besluitvorming
5.	<p>Besluit vacatiegelden Op 17 juni 2019 is het <i>besluit vacatiegelden voor leden van het Bestuur van het Nationaal Programma Groningen</i> vastgesteld. In artikel 2 lid 2 wordt verwezen naar Het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984. Dit Bezoldigingsbesluit is ingetrokken, de CAO Rijk 2022-2024 is nu van toepassing. Voorgesteld wordt om het besluit vacatiegelden te actualiseren door te verwijzen naar de vigerende CAO van de rijksoverheid en de vergoeding in lijn te brengen met de huidige bedragen. Vanaf 1 april 2023 is dit een bedrag van € 326,10 en vanaf 1 januari 2024 is dit € 331,00.</p> <p>Besluit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het bestuur stemt in met het voorstel.
6.	<p>Herbenoeming plaatsvervangend directeur Op 15 mei 2019 is Gert-Jan Swaving benoemd als plaatsvervangend directeur van 1 juni 2019 tot 31 mei 2023. Aan het bestuur wordt voorgesteld om Gert-Jan Swaving her te benoemen van 31 mei 2023 tot en met 31 december 2029.</p> <p>Besluit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het bestuur stemt in met het voorstel.
7.	<p>Project Tijd voor Toekomst fase II (M17b) Midden-Groningen heeft een projectaanvraag gedaan voor het project Tijd voor Toekomst fase II. De beoordelingscommissie heeft geadviseerd om voorwaarden te stellen voor het beschikbaar stellen van een eerste en tweede tranche. Het DB heeft op 3 april ingestemd met de voorwaarden van de eerste tranche, maar aangegeven niet in te kunnen stemmen met de voorwaarde voor de tweede tranche. Dit betreft de voorwaarde dat uit de midterm review een casualiteitsverband zou moeten blijken tussen de inzet en het effect uit het project.</p>

De voorzitter geeft aan dat de conclusie van het DB teruggelegd is in de beoordelingscommissie. Het addendum op het advies van de beoordelingscommissie is in de vergadering uitgedeeld aan de bestuursleden. De voorzitter geeft aan dat op basis van het addendum en vanuit de vraag vanuit de gemeente het verstandig lijkt om het totale project in één keer vrij te geven mits de gemeente Midden-Groningen de toezegging kan doen dat in 2026 een midterm review wordt opgeleverd aan het bestuur.

Adriaan Hoogendoorn vult aan dat tijd voor toekomst speelt in meerdere gemeenten en dat de beoordelingscommissie voorgesteld had het project te knippen in twee delen waarin in de midtermreview om een oorzaak gevolg relatie gevraagd werd. Aangegeven wordt dat het niet mogelijk is deze causaliteit aan te tonen in de midterm review waarbij verwezen wordt naar het vergelijkbare project in Rotterdam-Zuid. In Rotterdam-Zuid is uit onderzoek gebleken dat dit verband niet aangetoond kan worden, maar er wel de overtuiging is (ook vanuit het ministerie) dat het project nuttig is en door moet gaan. Op grond daarvan geeft Adriaan Hoogendoorn aan dat die voorwaarde in het DB niet overgenomen is en dat dit ertoe leidt dat de knip in twee tranches ook vervalt. Adriaan Hoogendoorn geeft aan dat de midtermreview ook relevant is voor de andere gemeenten die met dit project bezig zijn en gemeente Midden-Groningen heeft de Hanze Hogeschool al ingeschakeld voor het uitvoeren van de midterm review. De behoefte om de midterm review uit te voeren wordt onderstreept, waarbij aangegeven wordt wel ruimte te willen hebben in hoe dit vormgegeven wordt.

Cora-Yfke Sikkema geeft aan het eens te zijn met Adriaan Hoogendoorn. Dit project speelt ook in Oost-Groningen en de regiodeal en van daaruit wordt ook een toets gedaan. Belangrijk om te kijken dat er niet op verschillende manieren gemonitord hoeft te worden.

Esther Borstlap geeft als suggestie dat ook gekeken kan worden wat er gebeurd zou zijn als je niks zou doen en om verbinding te leggen met de koploper regio. Ook wordt de vraag gesteld of gemeenten dit structureel gaan borgen als het project een groot succes wordt en het niet alleen een korte termijn project wordt. De voorzitter geeft hierop aan dat er voor de langere termijn ook een opening ligt in de kabinetsreactie.

Gert-Jan Swaving geeft aan dat de beoordelingscommissie in haar advies niet bedoeld had dat er een causaal verband aangetoond moet worden en de midtermreview slechts als middel voor bijsturing bedoeld werd.

De voorzitter heeft de beoordelingscommissie niet genoemd in zijn voorstel en geeft aan dat het logisch is dat de beoordelingscommissie een afschrift krijgt van de midtermreview maar dat de beoordelingscommissie niet gaat over de bijstelling.

Besluit:

- Het bestuur besluit dat er in 2026 een midtermreview wordt opgeleverd aan het bestuur. De gemeente Midden-Groningen neemt hierin het voortouw in samenspraak met andere gemeenten. De middelen voor de aanvraag M17b worden in één keer vrijgegeven.

7a. Besluitvorming project Versterken Inwonersinitiatieven (M23)

Dit agendapunt wordt ingevoegd n.a.v. de ingezonden brief van de gemeente Midden-Groningen betreffende besluitvorming over het project Versterken Inwonersinitiatieven (M23).

De voorzitter geeft aan de gang van zaken rondom de behandeling van dit project rommelig te vinden en wijst daarbij op het afhalen van de besluitvorming over het project op het DB op 3 april en het weer toevoegen van

het project aan de agenda voor besluitvorming op dit AB. De voorzitter geeft aan dat het voorstel op twee kernpunten niet aangepast is, namelijk met betrekking tot het juridische kader en dat voor de overhead vooral een optische verschuiving naar projectkosten heeft plaats gevonden.

De voorzitter geeft een toelichting op de procedure voor besluitvorming: zowel in de overheidsgeleding van het bestuur als de maatschappelijke geleding moet een meerderheid van stemmen zijn. Omdat de gemeente in haar brief verzoekt geen besluit te nemen wanneer niet ingestemd wordt met het project, stelt de voorzitter voor om een oriënterende peiling te doen en om op basis daarvan te bepalen of tot stemming overgegaan wordt.

Adriaan Hoogendoorn geeft aan de gang van zaken ook rommelig te vinden maar op een andere manier. Daarbij wordt verwezen naar de AB vergadering van 6 februari jl. waarin verzocht is het project op onderdelen aan te passen en het besluit aan het DB te mandateren. Aangegeven wordt dat het project conform de suggesties is aangepast. Daarnaast wordt aangegeven dat het opvalt dat de beoordelingscommissie in haar advies nu wel concludeert dat het project bijdraagt aan de ambities van Nationaal Programma Groningen. De voorwaarden die de beoordelingscommissie stelt aan het project voor een juridisch reglement worden als bureaucratisch ervaren en sluiten niet aan op wat het project beoogt met herstel van vertrouwen, dit kan niet vormgegeven worden in een subsidieregeling. Hierbij verwijst Adriaan Hoogendoorn naar de ervaringen van het ministerie van Binnenlandse Zaken voor right to challenge waarbij toegewerkt wordt eigen regie door inwoners. Dat kan bereikt worden met de opzet die nu voorgelegd is. Als het bestuur het advies van de beoordelingscommissie wil volgen, dan wordt gevraagd geen besluit te nemen zodat de gemeente zelf de aanvraag kan intrekken.

Er volgt een ronde langs de bestuursleden voor de opiniepeiling om te inventariseren of de bestuursleden voor of tegen het voorstel zijn uit de brief van de gemeente Midden-Groningen om het project alsnog goed te keuren:

- Cora-Yfke Sikkema geeft aan dat het project voldoet aan de ambities en is voor het voorstel.
- Jouke de Vries is voor het voorstel.
- Anita Winter geeft aan het advies van de beoordelingscommissie te volgen waarin wel iets van een juridisch kader nodig is en is tegen het voorstel.
- Mirjam Wulfse is voor het voorstel.
- Frans Keurentjes geeft aan dat er een marginale toetsing nodig is en is daarom tegen het voorstel.
- Adriaan Hoogendoorn is voor het voorstel.
- Herman Rinket geeft aan dat hij bang is dat de beoordelingscommissie overruled kan worden door de vergadering, maar vindt dit project behoorlijk sympathiek en is daarom voor het voorstel.
- Bas de Vries is tegen het voorstel.
- Esther Pijs is voor een lichte toetsing en is daarom tegen het voorstel.
- Henk Jan Bolding is voor het voorstel.
- Olger van Dijk is tegen het voorstel.
- Esther Borstlap sluit zich aan bij de voorwaarden van de beoordelingscommissie en is tegen het voorstel.
- Annalies Usmany-Dallinga geeft aan dat de middelen aan de voorkant zijn toegeëigend aan de gemeenten en dat zij haar hart vasthoudt als een extra toetsing de lijn wordt. Het project raakt door de inzet op herstel van vertrouwen de kern van het nationaal programma en aangegeven wordt voor het voorstel te zijn.
- Melissa van Hoorn is voor het voorstel.

	<ul style="list-style-type: none">- Johan Visser is tegen het voorstel. <p>De voorzitter concludeert dat uit de opiniepeiling blijkt dat onder de gouvernementele leden een meerderheid voor het voorstel is en in de niet gouvernementele geleding een meerderheid tegen het voorstel is. Dit leidt ertoe dat de benodigde meerderheid in beide geledingen niet gehaald wordt en het voorstel niet in stemming gebracht wordt conform de wens van de gemeente Midden-Groningen. Annalies Usmany-Dallinga roept op aan de bestuursleden om hun opinie her te overwegen en Adriaan Hoogendoorn tekent protest aan. De voorzitter geeft aan dat de uitkomst van de opiniepeiling duidelijk is.</p> <p>Besluit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Het bestuur neemt geen besluit op het verzoek van de gemeente Midden-Groningen om het project Versterken Inwonersinitiatieven (M23) goed te keuren.
8.	<p>Planning 2024 Voor 2024 is de planning van de bestuursvergaderingen opgesteld.</p> <p>Besluit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Het bestuur stemt in met het voorstel.
Ter informatie	
9.	<p>Mededelingen</p> <p>a. Goedgekeurde programma's en projecten door het DB op 3 april 2023 Het AB heeft kennisgenomen van het overzicht van de adviezen waar het DB op 3 april 2023 mee heeft ingestemd.</p> <p>Op 3 april 2023 heeft het DB ingestemd met de volgende adviezen van de beoordelingscommissie:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Twee projecten van de gemeente Oldambt<ol style="list-style-type: none">1. Koepelproject De Graanrepubliek 2.0 (O11)*2. Centrumontwikkeling Oldambt (O12)**➤ Twee projecten van Toukomst<ol style="list-style-type: none">1. EPIQ (2e voorbereidend project) (T22b)***2. Touripedia (T26b)**** <p>*Met dien verstande dat voor het Koepelproject de Graanrepubliek 2.0 (O11) nog aan een voorwaarde wordt voldaan voor de eerste tranche, waarvan de afhandeling is gemandateerd aan de programmadirecteur. Daarnaast zijn er voorwaarden gesteld voordat de gevraagde middelen voor een revolverend fonds beschikbaar gesteld worden. Daarvoor dient het benodigde fondsenplan voorgelegd te worden aan de beoordelingscommissie (voor advies) en aan het bestuur (ter besluitvorming).</p> <p>** Met dien verstande dat voor het project Centrumontwikkeling Oldambt (O12) nog aan de voorwaarden wordt voldaan, waarvan de afhandeling is gemandateerd aan de programmadirecteur.</p>

*** Met dien verstande dat voor het project EPIQ (T22b) nog aan de voorwaarden wordt voldaan, waarvan de afhandeling is gemandateerd aan de programmadirecteur. Daarnaast heeft het DB de volgende aandachtspunten meegegeven: prudent omgaan met de gevoeligheid en timing voor een museum, een plek geven aan het verleden (waaronder de veenwinning voor turf) en de toekomst van energie, kritisch kijken naar prognoses voor bezoekersaantallen.

**** Het DB heeft het advies van de beoordelingscommissie opgevolgd om het project Touripedia (T26b) niet goed te keuren.

b. Verslag algemeen bestuur 6 februari 2023

Het bestuur heeft kennisgenomen van het schriftelijk vastgestelde verslag van de vergadering van het algemeen bestuur dat plaats vond op 6 februari.

c. Verslag dagelijks bestuur 3 april 2023

Het bestuur heeft kennisgenomen van het schriftelijk vastgestelde verslag van de vergadering van het dagelijks bestuur dat plaatsvond op 3 april.

d. Publicaties Dagblad van het Noorden

Op 3 en 4 maart zijn meerdere artikelen over Toukomst verschenen in het Dagblad van het Noorden. In de totstandkoming van deze artikelen is beperkt wederhoor toegepast waardoor er meerdere feitelijke onjuistheden en onvolledigheden in staan. De voorzitter geeft aan dat er een aantal keren contact geweest is met de hoofdredactie en dat er een artikel verwacht wordt wat een ander beeld geeft.

e. Evaluatie beoordelingscommissie

De beoordelingscommissie heeft haar eigen functioneren in 2022 geëvalueerd. De voorzitter geeft aan dat de beoordelingscommissie vraagt om een jaarlijks gesprek met het bestuur. Het voorstel is om dit op het werkbezoek van 23 juni te doen. De voorzitter hoopt dat de bestuursleden allen aanwezig zijn tijdens het werkbezoek en zeker bij het afscheid van Siem Jansen.

Adriaan Hoogendoorn geeft aan de evaluatie weinig zelfkritisch te vinden en verzoekt dat ter voorbereiding op het gesprek met de beoordelingscommissie ambtelijk de ervaringen opgehaald worden. Gert-Jan Swaving geeft aan dat de afspraak ambtelijk met de coördinatiegroep heeft plaatsgevonden en hij een belronde gedaan heeft langs de niet gouvernementele leden van het bestuur. De opgehaalde punten leiden tot een korte notitie met discussiepunten voor 23 juni.

f. Bestuursleden

Esther Borstlap en Johan Visser zijn toegetreden tot het algemeen bestuur.

g. Stand van zaken nieuwe directeur

De voorzitter geeft aan dat het profiel voor de nieuwe directeur sterk afhankelijk was van wat eruit de kabinetsreactie zou komen voor de toekomst van Nationaal Programma Groningen. Nu daar meer duidelijkheid over is kan de werving en selectie op korte termijn starten. In het bestuur komt zowel de

nationaal programma groningen

	<p>reactie of er al wel genoeg duidelijkheid is om het profiel te bepalen als de reactie dat een nieuwe directeur wel nodig is en ook een stevig profiel moet hebben.</p> <p>h. Werkbezoek 23 juni Op 23 juni vindt het werkbezoek van het algemeen bestuur plaats met aansluitend het afscheid van de programmadirecteur Siem Jansen.</p> <p>i. Pilot Jongerenloket Een pilot wordt gestart voor het "Loko Loket" voor jongeren. Het bestuur is akkoord om € 10.000,- beschikbaar te stellen als voorfinanciering vanuit de programmamiddelen vooruitlopend op het voorstel jongerenparticipatie wat op het AB op 23 juni geagendeerd wordt.</p>
10.	<p>Rondvraag/ w.v.t.t.k.</p> <ul style="list-style-type: none">- De programmadirecteur geeft aan dat voor de hackaton voor de tweede scholenchallenge 60 teams zich hebben aangemeld. Afgelopen jaar waren dit 33 teams. De programmadirecteur vraagt of het bestuur akkoord is om de grens van € 50.000 voor hackatons op te hogen met iets meer dan € 5.000 exclusief btw voor deze hackaton. Het bestuur is akkoord.- De voorzitter heeft met de programmadirecteur een gesprek gehad met het Groninger Zorgakkoord op hun verzoek om hun zorgen te uiten over de gezondheidszorg in de provincie. Daarbij stelden zij de vraag of het nationaal programma tijdelijk projectondersteuning kan bieden voor het kijken naar de gaten in de voorzieningen en de financiën in de toekomst. De voorzitter heeft aangegeven dat het nationaal programma dit niet kan doen, maar heeft wel verwezen naar de gemeenten met de suggestie dat er wellicht een gezamenlijke aanvraag gedaan kan worden. Henk Jan Bolding geeft aan dat er een tafel sociaal en gezond is waar wethouders verantwoordelijk voor het sociale en zorg domein aan deelnemen en hij bespreekt met de ambtelijk ondersteuner van de tafel om dit signaal daar te delen.
11.	<p>Sluiting</p> <p>De voorzitter sluit af met een dankwoord gericht aan Siem Jansen voor wie dit de laatste bestuursvergadering is en spreekt zijn waardering uit voor zijn inzet wat geleid heeft tot waar de organisatie nu staat.</p>